

Nyt fra KURATRØNTAN

1861–2004

Venner

Kuremøllens

KUREMØLLEN PÅ KUREBAKKEN, 3 KM. FRA SVANEKE OG 74 METER OVER HAVET, ER EN OTTEKANTET JORDHOLLÆNDER, OPFØRT I 1861 AF CHRISTIAN SOMMER. OVERTRO FORBØD FISKERNE AT UDTALE ORDET "MØLLE", NÅR DE VAR PÅ HAVET, FORDI VINGERNE UDGØR ET KORS. I STEDET FIK MØLLEN DET MERE SIKRE TILNAVN KURATRØNTAN. FORENINGEN KUREMØLLENS VENNER BLEV STIFTET AF VILHELM KJØLBY I 1981.

Møllen samler egnens folk og tiltrækker specialisterne

Kuremøllen er Brændesmarks stolte vartegn. På toppen af Kurebakken knejser den sorte bygning som et monument over en decentral landbrugskultur, i hele sin form og væsen er den indbegrebet af en klassisk mølle. For 150 år siden repræsenterede den et teknologisk højdepunkt og var udstyret med finesser, som mølleren fra år 500 ikke var nået til endnu. Tidligt i civilisationens udvikling har møllerne specialiseret sig i at få det bedst mulige ud af kornet, det ældgamle håndværk har afgørende betydning for velfærd og velstand.

Den installation, som engang gav egnen det daglige brød, er nu et samlingssted for naboerne på Brændesmark, der er medlemmer med stemmeret til generalforsamlingen. Det sidste betyder dog mindre, da foreningen af væsen er mild og venlig og fri for uoverensstemmelser.

Den årlige sommersamling foregår udendørs, og da stedet er vindombrust, gælder det om at holde fast på kaffekop og kage, mens de enkelte punkter på dagsordenen gennemgås.

Så ud over at være et kulturelt mindesmærke af største betydning er Kuremøllen også et fælles pejlemærke for de nærboende og et bemærkelsesværdigt eksempel på vindkraft for de øvrige medlemmer.

Restaureringen og vedligeholdelsen af Kuremøllen har flere positive virkninger. Bornholmske håndværkere har brugt utallige timer på at finde og udføre de rette løsninger, og det har naturligvis ikke været billigt – foreningen betaler moms.

Den viden, håndværkerne ikke besad i forvejen, har de tilegnet sig, og på den måde bidrager projektet til den samlede sum af erfaringer, som gør det muligt at redde møller, der ellers stod foran undergang. Det er møllebygger John Nielsen et eksempel på. Røbro Mølle skal således genrejses, og ejeren er tømrer Jens Erik Nielsen, som har en del af æren for Kuremøllens status. Arkitekt Niels Holger Larsen, der ligeledes har tilført og høstet erfaringer på Kuremøllen, står i spidsen for det ambitiøse projekt med at flytte den velbevarede stubmølle i Tejn til Landbrugsmuseet Melstedgaard, en opgave til 5 mill. kroner. Ja, man kan sætte det på spidsen og sige, at Kuremøllens

totalrestaurering står som et efterfølgelsesværdigt eksempel på, at det kan lade sig gøre at bevare mornede møller og give dem ny vitalitet, om end i en totalt forandret virkelighed. Da møller Sommer byggede i 1861, var der stadig fem år til oprettelsen af regelmæssig dampskibsforbindelse

til København (1866). Hvorimod Rønne Theater stod færdigt allerede i 1829 og således var 32 år, da den første sæk mel forlod Brændesmark.

**NU 107 MEDLEMMER AF
VENNEFORENINGEN**

PERSE *betyder bremse*

Den nye bremse, der i fagsproget hedder PERSE, er nu færdig og sat på plads i møllehatten.

Den virker perfekt, og har en lidt anden konstruktion end den oprindelige, det vil sige at den bremser hathjulet uanset hvilken vej vingerne drejer. Desuden kan bremsen betjenes når man står udenfor møllen.

Det er et meget flot arbejde der er udført, Edgar Jørgensen og Poul Jørgensen har med megen omhu udarbejdet både de nye beslag og alt træarbejdet.

På sidste års Generalforsamling blev vindbrædderne monteret på vingerne og møllehatten blev drejet så vingerne stod op mod vinden. Det var en flot oplevelse at

se vingerne dreje næsten lydløst rundt i det dejlige sommervejr.

Der er endnu en stor opgave at løse, møllehatten kan ikke drejes rundt, da der mangler et spil til at trække den rundt med.

Desuden sidder SVANSEN, for tæt på møllen, så hatten ikke kan drejes uden at den ødelægger hjørnerne på møllen.

Møllehatten hviler på nogle jernklodser, der kører i en drejering. Drejeringen skal renses og smøres, og eventuelt justeres.

Møllebygger John Jensen hjælper håndværkerne med at løse problemerne.

Møllekølevand

Svalebassinet med vand til afkøling af motoren er nu færdig restaureret, vand til bassinet kommer fra motorhusets tag der ledes via tagrenden ned i bassinet. Nu er kølevandet klar og den næste del er klargøring af den gamle pumpe der drives af motoren når den kører. Herved er kølesystemet færdigrestaureret. Tømrermester Jens Erik Nielsen har på ny vist sit værd.

Sikkerhedssele til møllemænd

Kuremøllen har indkøbt et nyt sikkerhedsudstyr hos Vojens Tovværk.

Det er en sikkerhedssele til dem der arbejder på møllevingerne eller når der ellers er fare for at kunne falde ned.

Selen har den sikkerhed at hvis man falder ned, låser den med det sammen, ligesom en sikkerhedssele i en bil.

Havrevalsen fra Rutsker

Havrevalsen som Kuremøllen fik foræret af Rutsker Bymølle da den blev revet ned sidste år, venter på at bliver sandblæst og sat på plads. Havrevalsen står nu på Kuremøllen.

Der skal laves en nyragt og nye bjælker, som den skal stå på. Derefter skal den monteres under det første loft.

83.000 kr. fra fonde i 2003

TAK – ikke kun for bevillingerne, men også den venlighed og interesse, de er udtryk for. Kuremøllens Venner har en på mere end en måde berigende dialog med de almennyttige fonde, som deler vores opfattelse af, at møllen er et kulturhistorisk monument. Vi har især grund til at takke følgende fonde:

H+H Fonden	10.000
Bergia Fonden	20.000
Harboefonden	20.000
Andreas Collstrup og søns mindelegat	25.000
Andelsforeningen kulturelle fond	5.000
Etatsrådsinde Marie Kofoeds Fond	3.000

I 2002 indkom 195.000 kr.

Generalforsamling på Kuremøllen

søndag den 25. juli 2004 kl. 10

Kuremøllens Venner holder generalforsamling med kaffe og brød, øl og vand. Det er en glimrende lejlighed til at besigtige møllen indvendigt og udvendigt, og som altid vil den encylindrede Hornsby motor blive sat til at tøffe som for 70 år siden.

Dansk Mølledag søndag 20. juni 10-16

Den landsdækkende mølledag holdes tredje søndag i juni. På Kuremøllen er der gratis adgang fra kl. 10-16 med kaffe på kanden og saftvand til bællene.

Åben Mølle I denne sommer vil møllen atter være åben en række dage, som bliver annonceret i turistbladet Denne Uges Bornholm. Desuden henvises til skiltning ved møllen.

Efter en årrække som foreningens omhyggelige revisor har Ib Nielsen bedt sig fritaget for hvervet. Sammen med sin kone Lene er Ib flyttet til Hasle. Bestyrelsen takker Ib for indsatsen og håber fortsat at se ægteparret på møllen.

107 medlemmer har betalt kontingent 2.500 kr. Det er en fremgang på 5 medlemmer. Gaver udgør 3.070 kr. En **STOR TAK** for tillid og vedholdenhed.

Nemt at **blive medlem:**

Send 25 kr. til GIRO 5 68 67 84

Bestyrelsen for Kuremøllens Venner

* **Formand:** Margrethe Sommer, Rønnevangshusene 43 st th 2630 Tåstrup

Tlf./fax 43 52 05 96 Arb. 43 52 96 88 E-post: m.sommer@mobilixnet.dk

* **Næstformand:** Erik Bakke Hansen Elmevej 2, 3751 Østermarie Tlf. 56 44 23 32

* **Kasserer:** Anne Sommer, Saltum Allé 13, 2720 Kastrup Tlf. 32 51 12 34

A.S.Sommer@Mail.Tele.dk

* **Sekretær:** Jacob Ludvigsen, Højbo, Svanekevej 42,

Brændesmark 3740 Svaneke

Tlf. 56 44 33 33 Fax 56 49 64 27

E-post: jalu@jacob-ludvigsen.dk

* Kristian Sommer, Kuremøllen, Svanekevej 65, 3740 Svaneke Tlf 56 49 61 02

* Jens Brandt, Lundegaard, Svanekevej 36, 3740 Svaneke Tlf. 56 49 67 30

* Julie Sommer, Howitzvej 67A 3.tv, 2000 Frederiksberg tlf. 38 33 74 05

sommerfugl7@hotmail.com

* Jens Erik Nielsen, Mortingegaard, Mortingevej 4, 3760 Gudhjem, tlf. 56 48 44 06.

* Revisor: Ny revisor vælges på generalforsamlingen.

Motorveteranerne på veteranmøllen

Ved middagstid 2 pinsedag, den 31 Maj, kom Bornholms Veteranbilklub på besøg med deres flotte gamle biler. De var på udflugt og besøgte Kuremøllen hvor de holdt pause og fik en rundvisning i møllen. Hornsby motor tøffede og vakte beundring.

